

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Jahiulukite käitlemiskoha investeeringutoetus” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse „Jahiulukite käitlemiskoha investeeringutoetus” eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on koostatud Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse (edaspidi *ELÜPS*) § 67 lõike 2 alusel ning on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) artikli 17 lõike 1 punktiga b.

2014. aasta 1. jaanuaril algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) programmiperiood 2014–2020, mille jooksul on Eestil EL-i liikmesriigina võimalik osaleda liidu maaelupoliitikas ja saada osa EL-i maaelu arengu toetuste eelarvest.

Maaelu arengu toetusi antakse „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) alusel, mis kinnitati Euroopa Komisjoni 13. veebruari 2015. aasta rakendusotsusega, millega kiidetakse heaks Eesti maaelu arengu programmile Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (edaspidi *EAFRD*) toetuse andmine.

Selle määrusega sätestatakse toetuse sihtrühmana vaid jahindussektor. Nimetatud sihtrühmale keskendumine tuleneb vajadusest piirata sigade Aafrika katku (edaspidi *SAK*) levikut metssigade populatsioonis.

Eestis on SAK-iga võideldud alates 2014. aastast. Esmakordselt diagnoositi SAK 2014. aasta septembris Valgamaal ning tänaseks on SAK jõudnud levida üle kogu Mandri-Eesti ja Saaremaa. SAK-i eemalehoidmiseks seakasvatuseettevõtetest ja oma tarbeks kasvatatavate kodusigade farmidest on rakendatud rangeid bioohutusnõudeid. Metssigade hulgas haiguse kiire leviku tõttu on jätkuvalt ohus ka seakasvatuseettevõtted ja oma tarbeks kasvatatavate kodusigade farmid, sest katk on kergesti nakkav ja levib mitmel viisil.

Metssigade teadliku küttimisega on oluliselt vähendatud metssigade populatsiooni arvukust. Jahimehed on mõistnud olukorra tõsidust ja küttinud metssigu lubatud arvul. Metssigade küttimist tuleb jätkata vähemalt nende juurdekasvu ulatuses ka edaspidi ning nende arvukus tuleb hoida järgnevatel aastatel tasemel kuni üks isend 1000 hektari jahimaa kohta.

Küttimisel ja kütitud looma käitlemisel peavad jahimehed täpselt rakendama bioohutusmeetmeid. SAK-ist ohustatud piirkonnas rakendatavad abinõud ja tegutsemisjuhised on sätestatud põllumajandusministri 23. novembri 2004. a määruse nr 179 „Sigade klassikalise katku ja sigade Aafrika katku tõrje eeskiri“ 4. peatükis.

Riikliku loomatauditõrje komisjoni koosolekul 19. märtsil 2018. aastal palus Eesti Jahimeeste Selts riigipoolset toetust jahipiirkondadesse nõuetekohaste käitlemiskohtade väljaehitamiseks. Koosolekul otsustati, et jahiulukite (edaspidi *uluk*) käitlemiskohtade väljaehitamine on esmatähtis ja selleks on vaja lisainvesteeringuid.

Sellest tulenevalt on selle määruse eesmärk toetada jahipiirkondadesse kütitud ulukite käitlemiseks nõuetekohaste käitlemiskohtade väljaehitamist, mis on üks SAK-i leviku piiramise abinõu. Euroopa Komisjoni auditi raportis soovitatakse parandada jahipiirkondade bioturvalisust ning tagada esmakäitluskohtade kättesaadavus. Auditi tähelepanekud ja soovitused on leitavad veebilehelt: https://ec.europa.eu/food/audits_analysis_en.

Nõuetekohaseid käitlemiskohti saab kasutada mitte üksnes metssigade, vaid ka teiste ulukite esmaseks käitlemiseks, samuti loovad käitlemiskohad jahimeestele paremad võimalused täita hügieeninõudeid, mis on sätestatud põllumajandusministri 15. juuni 2006. a määruses nr 74 „Kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemise hügieeninõuded“.

Toetust antakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 17 punkti b alusel, mille kohaselt võib toetus hõlmata materiaalsesse varasse või immateriaalsesse varasse tehtavaid investeeringuid, mis on seotud EL-i toimimise lepingu I lisa nimetatud põllumajandustoodete või puuvilla, välja arvatud kalandustoodete töötlemise, turustamise või tootarendusega; tootmisprotsessi väljund võib olla kõnealuses lisa nimetatama toode; kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, võib sisend olla ka toode, mida kõnealuses lisa ei ole nimetatud, tingimusel et investeering aitab saavutada üht või mitut maaelu arengut käsitlevat liidu prioriteeti. EL-i toimimise lepingu I lisa nimekirja 2. rühma kuuluvad liha ja söödavad rupsid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55–205), I lisa kohaselt loetakse lihaks loomade, kaasa arvatud looduses vabalt elavate ulukite söödavad osad, sealhulgas veri.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Maaeluministeriumi põllumajanduspoliitika osakonna põllumajandus- ja toidusektori arengu büroo juhataja Janeli Tikk (625 6299, janeli.tikk@agri.ee) ning toiduohutuse osakonna loomatervise ja -heaolubüroo peaspetsialist Ülle Pau (625 6256, ylle.pau@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule on teinud Maaeluministeriumi õigusosakonna nõunik Kadri Jänes (625 6539, kadri.janes@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Maaeluministeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb viiest peatükist ja 19 paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse reguleerimisala.

Eelnõu eesmärk on kehtestada arengukava meetme 4 “Investeeringud materiaalsesse varasse” tegevuse liigi “Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks” raames antava jahilukite käitlemiskoha investeeringutoetuse (edaspidi *toetus*) andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Eelnõu §-s 2 on sätestatud, kes saab toetust taotleda.

Eelnõu § 2 lõike 1 kohaselt võib toetust taotleda eraõiguslik juriidiline isik (nt jahiselts), kes on esitanud toiduseaduse alusel majandustegevuste kütitud uluki esmatootmiseks või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemiseks (edaspidi *taotleja*).

Eelnõu § 2 lõikes 2 sätestatakse, et toetust võib taotleda lõikes 1 nimetatud isik, kes ei ole sõlminud koostöölepingut sama käitlemisettevõtte (käitlemiskoha) kasutamiseks eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on selle määruse alusel esitanud ka taotluse ja kes tegutseb taotlejaga samas jahipiirkonnas või piirnevas jahipiirkonnas kütitud uluki esmatootmisega või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemisega. Sätte eesmärgiks on vältida topelt taotluste

esitamist, kuna sama käitlemisettevõtte kasutamiseks sõlmitava koostöölepingu olemasolu annab taotlejale lisahindepunkte.

Eelnõu §-s 3 on sätestatud nõuded taotlejale.

Eelnõu § 3 lõike 1 kohaselt peab taotlejal taotluse esitamise ajal olema kehtiv jahipiirkonna kasutusõiguse luba või peab ta olema seda luba omava jahindusorganisatsiooni liige. Jahiseaduse § 14 lõike 4 kohaselt antakse jahipiirkonna kasutusõiguse luba kümneks aastaks. Jahiseaduse jõustumise ajal 1. juunil 2013. aastal kehtinud jahipiirkonna kasutusõiguse load kehtivad seega kuni 2023. aasta 1. juunini.

Eelnõu § 3 lõige 2 punkti 1 kohaselt ei või taotlejal olla riikliku maksu võlga või on tema riikliku maksu võla tasumine ajatatud ning maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, tasutud ettenähtud summas. ELÜPS-i § 79 lõike 4 kohaselt jäetakse taotlus rahuldamata, kui taotleja ei vasta vähemalt ühele toetuse saamiseks esitatud nõudele. Seega on Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametil (edaspidi *PRIA*) õigus kontrollida kogu taotluse menetlemise ajal taotleja ning enne toetuse väljamaksmist toetuse saaja riikliku maksu võla olemasolu ning maksuvõla olemasolu korral selle ajatust ja maksete tasumist. Kui taotlejal on maksuvõlg, ei ole õigustatud ka temale täiendavate avalike vahendite eraldamine. Samuti on maksevõimelisus üks taotleja usaldusväarsuse näitaja. Selle nõude eesmärk on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksud) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkti 2 kohaselt ei tohi taotlejal olla karistusregistrisse kantud kehtivaid karistusandmeid loomatauditõrje seaduses, jahiseaduses, jäätmeseaduses, loomakaitseaduses, toiduseaduses ja karistusseadustikus sätestatud nõuete rikkumise kohta.

Riigikohtu otsusele nr 3-3-1-85-14 tuginedes on välja toodud kindlad väär- ja kuriteod, mille toimepanemise puhul on põhjust kahelda taotleja tahtes või võimekuses oma tegevust toetatavas tegevusvaldkonnas õiguspäraselt korraldada. Nimetatud süüteo toime pannud taotleja ei vasta toetuse saamise nõuetele ja temale toetust ei anta.

Nimetatud süüteod on otseselt seotud tootmise ja töötlemisega. Arvestades, et toetusega jagatakse riigieelarvelisi, sealhulgas EL-i vahendeid, mida on piiratud ulatuses, on oluline, et nimetatud vahendeid saaksid kasutada üksnes õiguskuulekad juriidilised isikud, kes on täitnud oma tegutsemise valdkonnaga seotud õigusaktides sätestatud nõudeid ning on suutnud oma tegevust õiguspäraselt korraldada.

Lisaks on kõnealune nõue seotud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607) artikli 58 lõikes 1 sätestatuga, mille kohaselt võtavad liikmesriigid ühise põllumajanduspoliitika raames vastu kõik õigus- ja haldusnormid ning kõik muud vajalikud meetmed, et tagada liidu finantshuvide tõhus kaitse eelkõige selleks, et:

- a) kontrollida fondide rahastatavate tegevuste seaduslikkust ja korrektsust;
- b) tagada tõhus kaitse pettuste vastu, eelkõige kõrgema riskiga aladel, mis toimib hoiatusena, võttes arvesse meetmete kulusid ja nendest saadavat kasu ning nende proportsionaalsust;
- c) ennetada, tuvastada ja kõrvaldada eeskirjade eiramisi ja pettust, kehtestada tõhusaid, hoiatavaid ja proportsionaalseid karistusi vastavalt liidu õigusele või selle puudumise korral vastavalt siseriiklikule õigusele ning algatada vajaduse korral vastavaid kohtumenetlusi;
- e) nõuda tagasi alusetud maksed koos intressiga ning algatada vajaduse korral vastavaid kohtumenetlusi.

Seega, kui ühise põllumajanduspoliitika toetusi ei taotle isikud, keda on karistatud eelnimetatud süütegude eest, suurendab see EL-i finantshuvide kaitset, sest raha väärkasutuse risk alaneb märkimisväärselt.

Eelnõu § 3 lõike 2 punktis 3 on kehtestatud piirangud toetuse taotlemisele, kui sama kulu kohta on toetust saanud riigieelarvelistest või muudest EL-i või välisabi vahenditest või muud tagastamatut riigiabi.

Piirangu eesmärk on vältida topelt rahastamist arengukava alusel antavate erinevate toetuste või struktuurifondide vahenditest saadud abi või toetuste kaudu. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 30 kohaselt ei tohi EAFRD-st rahastatavaid kulusid katta liidu eelarvest ühegi teise rahastamisvahendiga.

Eelnõu § 3 lõike 2 punkti 4 kohaselt ei saa toetust taotleja, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus või kelle suhtes on nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutine pankrotihaldur või on välja kuulutatud pankrot.

Pankrotiseaduse § 1 lõike 3 alusel on juriidilisest isikust võlgnik maksejõuetu siis, kui võlgniku vara ei kata tema kohustusi ja selline seisund ei ole võlgniku majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine.

PRIA kontrollib taotleja ja toetuse saaja suhtes võimaliku algatatud likvideerimismenetluse või ajutise pankrotihalduri või väljakuulutatud pankrotiotsuse olemasolu ametlikust võrguväljaandest Ametlikud Teadaanded.

Eelnõu § 3 lõike 2 punktis 5 sätestatakse, et kui taotleja on varem saanud toetust riigieelarvelistest, muudest EL-i või välisabi vahenditest, mis on kuulunud tagasimaksmisele, peab tagasimaksmisele kuulunud summa olema tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajutamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud summas.

Selle nõude eesmärk on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada rahaliste vahendite kasutamise sihtotstarbelisus.

Eelnõu §-s 4 on sätestatud tegevused, mille kohta võib toetust taotleda.

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 1 kohaselt võib toetust taotleda kütitud uluki esmatootmiseks või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemiseks vajaliku seadme ostmiseks. Sellised seadmed on näiteks telfer ulukite rippasendisse tõstmiseks, külmkamber või jahutusagregaat, konteiner kõrvalsaaduste või olmeprügi kogumiseks ja säilitamiseks.

Kütitud jahiluluki rümba ja rümba raietükkide väike kogus on põllumajandusministri 15. juuni 2006. a määruse nr 74 „Kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemise hügieeninõuded“ § 1 lõike 2 kohaselt jahiseaduse § 24 lõike 3 alusel kehtestatud jahiajal kütitud kuni viielt suurulukilt, nagu põder, hirv, metskits, metssiga ja pruunkaru pärinev liha ning nimetatud jahiajal aastas kütitud kuni tuhandelt väikeulukilt pärinev liha.

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 2 kohaselt võib toetust taotleda kütitud uluki esmatootmiseks või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemiseks vajaliku ehitise ehitamiseks.

Selle määruse tähenduses käsitatakse ehitamisena ehitise püstitamist, rajamist, ümberehitamist ehk rekonstrueerimist, ehitise paigaldamist ja ehitise laiendamist.

Ehitamine peab vastama ehitusseadustikus sätestatud nõuetele. Ehitist tuleb määruuses mõista ehitusseadustiku § 3 lõike 2 tähenduses, mille kohaselt on ehitis hoone või rajatis, kusjuures hoone on väliskeskonnast katuse ja teiste välispiiretega eraldatud siseruumiga ehitis ning rajatis on ehitis, mis ei ole hoone (nt puurkaev, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteem).

Eelnõu § 4 lõikese 2 sätestatakse, et lõike 1 kohase investeeringu võib teha taotleja olemasolevasse käitlemisettevõttesse, mille andmed on 1. oktoobri 2019. aasta seisuga kantud

riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse ning mille kaudu taotleja tegutseb kütitud uluki esmatootmise või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemisega. Olemasolevatesse käitlemisettevõtetesse investeeringute tegemise kaudu tagatakse nende parem vastavus toiduohutuse nõuetele ja luuakse võimalused loomataudide leviku tõkestamiseks. Käitlemisettevõtte olemasolu andmeid kontrollib PRIA riigi toidu ja sööda käitlejate registrit, saates Veterinaar ja Toiduametile (edaspidi VTA) taotlejate nimekirja nende ettevõtete andmete registris oleku kontrollimiseks 1. oktoobri 2019. a. seisuga.

Eelnõu § 4 lõikes 3 sätestatakse, et kui investeeringuobjektiks on lõike 1 punktis 1 nimetatud seade, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, peab see ehitis olema taotleja omandis või olema antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Selle nõudega tagatakse, et investeeringuobjekti kasutatakse sihipäraselt teatud ajavahemiku jooksul. Nimetatud nõue tuleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artiklist 71. Selle artikli kohaselt tuleb investeeringuobjekti sihipäraselt kasutada kuni viis aastat, kuid liikmesriigid võivad seda tähtaega lühendada kolme aastani, kui tegu on väikese suurusega ettevõtjate või keskmise suurusega ettevõtjate investeeringute säilitamisega või nende loodud töökohtadega. Eelnevast tulenevalt sätestati arengukavas, et ka selle toetuse puhul on investeeringutel sihipärase kasutamise periood kolm aastat.

Eelnõu § 4 lõikes 4 sätestatakse nõuded lõike 1 punktis 2 nimetatud ehitise kohta.

Eelnõu § 4 lõike 4 punktis 1 sätestatakse, et ehitise kohta peab olema ehitusluba või ehitusteatis, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt.

Eelnõu § 4 lõike 4 punktis 2 sätestatakse nõue, et ehitis ja selle alune maa peavad olema taotleja omandis või peab ehitisealusele maale olema taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Eelnõu § 4 lõikes 5 sätestatakse, et kõik tehtud abikõlblikud kulutused peavad võimaldama kütitud ulukit nõuetekohaselt käidelda. Asjakohased hügieeninõuded on sätestatud põllumajandusministri 15. juuni 2006. a määruses nr 74 „Kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemise hügieeninõuded“.

Eelnõu § 4 lõikes 6 on sätestatud, et kavandatava investeeringu tegemist ei või alustada varem ning sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem ja investeeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Siduvate kohustuste all on mõeldud, et taotlejal ei ole enne taotluse esitamist võetud siduvaid lepingulisi kohustusi, sest see on vastuolus toetuse ergutava mõju põhimõttega. Siinkohal tuleb märkida, et kui taotleja alustab kavandatava investeeringu tegemist taotluse esitamise päevale järgneval päeval, siis kõik kulutused, mida taotleja teeb, on tema enda vastutusel, sest PRIA ei ole selleks ajaks teinud taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsust.

Eelnõu §-s 5 sätestatakse toetatava tegevuse abikõlbliku kulu arvestamise alused.

Eelnõu § 5 lõikes 1 on sätestatud, et toetatava tegevuse abikõlbliku kulu moodustab investeeringuobjekti hinnapakkumusel väljatoodud maksumus ja abikõlbliku investeeringuobjekti tähistamiseks tehtav kulu ning abikõlblike kuludega kaasnev tagastamatu

käibemaks. Käibemaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblik üksnes siis, kui see ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi nõutav. Investeeringuobjekti abikõlbliku maksumuse alusel arvestatakse taotlejale makstava toetuse suurus, võttes arvesse eelnõu §-s 8 sätestatud toetusmäärasid.

Eelnõu § 5 lõike 2 kohaselt on § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud seadme korral abikõlblikud kulud seadme ja selle paigaldamise, seadistamise ja kohale toimetamise maksumus.

Eelnõu § 5 lõike 3 kohaselt loetakse § 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud ehitise korral abikõlblikuks kuluks ehitise, sealhulgas veevarustus-, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteemi ehitamise maksumus, kui see moodustab osa ehitusprojektis ette nähtud ehitustöödest või ehitusprojekti moodustabki veevarustus-, kanalisatsiooni- või reoveepuhastussüsteemi ehitamine olemasoleva ehitise juurde. Selliseks kuluks võib näiteks olla puurkaevu rajamise maksumus. Oluline on ehitusprojekti olemasolu, ilma ehitusprojektita tehtud kulutusi ei rahastata. Samuti on ehitise ehitamise puhul abikõlblikud ehitise jaoks vajaliku ehitusmaterjali ja –detailide kohaletoimetamise maksumus ning ehitusseadustiku alusel tehtava omanikujärelevalve kulud.

Eelnõu § 5 lõike 4 kohaselt on abikõlblik ka kasutatud seadme ostmise kulu, kui seade ei ole taotluse esitamise hetkel vanem kui kolm aastat, selle ostmiseks ei ole kasutatud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi ning kasutatud seadme hind ei ületa turuväärtust ja on odavam uue samaväärse seadme hinnast. Kasutatud seadme ostmise puhul kontrollitakse üldjuhul seadme vanust tootja tehnilise passi andmete, ostu-müügilepingute, tootja poolt välja antud garantiidokumentide, müüja kinnituste ja muude asjakohaste dokumentide alusel. Üksnes § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud seadme puhul on lubatud osta kasutatud seade.

Eelnõu § 5 lõike 5 kohaselt peavad kõik abikõlblikud kulud olema mõistlikud, selged ja üksikasjalikult kirjeldatud ning taotleja peab tagama kasutatava raha otstarbeka ja säästliku kasutamise. Kulud, mille kohta toetust taotletakse, peavad olema majanduslikult otstarbekad ja vajalikud toetuse eesmärgi saavutamiseks. Samuti ei tohi kavandatud ning tehtud kulud olla põhjendamatult kõrged võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.

Eelnõu §-s 6 on sätestatud mitteabikõlblikud kulud.

Abikõlblikud ei ole kulud, mis on vastuolus EL-i õigusaktidega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1305/2013 artikliga 45.

Näiteks on mitteabikõlblikud veovahendi ja selle haagise ostmise kulud. Lisaks rendi-, kütuse-, koolitus- ja sidekuludele on mitteabikõlblik kulu ka üürikulu. Mitteabikõlblikud kulud on ka liisingumaksud.

Üldjuhul ei ole käibemaks abikõlblik, kuid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt võib käibemaks teatud erandjuhtudel olla abikõlblik.

Nimetatud määruse artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt ei ole käibemaks rahastamiskõlblik, välja arvatud juhul, kui see ei ole riigi käibemaksuõiguse alusel tagasinõutav. See tähendab, et käibemaks ei ole tagasinõutav siis, kui käibemaksuga maksustatav käive on tekkinud, kuid registreerimiskohustust veel ei ole ning toetuse saaja kasutab võimalust vabatahtlikult mitte registreerida end käibemaksukohustuslaseks. Sellisel juhul tuleb jälgida, kas toetuse saaja on sellegipoolest registreerinud end käibemaksukohustuslaseks ehk kasutanud vabatahtlikku registreerimisvõimalust sõltumata sellest, et ta peab toetuse andjat sellekohasest registreerimisest teavitama. Seni kuni käibemaksuga maksustatav käive ei ületa käivet, mille puhul tekib kohustus registreerida end käibemaksukohustuslaseks, ja toetuse saaja ei ole end vabatahtlikult registreerinud, on käibemaks abikõlblik. Kui toetuse saaja on end registreerinud

käibemaksukohustuslaseks või kui tal on tekkinud piirmäära ületav käibemaksuga maksustatav käive ehk kohustus registreerida end käibemaksukohustuslaseks, siis on toetatava tegevusega seotud käibemaks mitteabikõlblikuks, välja arvatud juhul, kui toetatav tegevus ei ole seotud maksustatava käibega. Sellisel juhul tuleb seda toetuse saajal eraldi tõendada.

Abikõlblik ei ole veo- ja sõidukulu, mis ei ole seotud seadme paigaldamise, seadistamise või kohaletoimetamisega. Samuti ei ole abikõlblik veo- ja sõidukulu, mis ei ole seotud ehitise jaoks vajaliku ehitismaterjali ja -detailide kohaletoimetamisega.

Eelnõu §-s 7 on sätestatud nõuded investeringuobjekti hinnapakkumuse kohta.

Eelnõu § 7 lõikes 1 sätestatakse, et hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, pakkuja nime, pakkuja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, hinnapakkumuse kehtivusaega ning kavandatava investeringuobjekti või tegevuse käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Eelnõu § 7 lõikes 2 sätestatakse, et kui § 4 lõikes 1 nimetatud tegevuse või investeringuobjekti käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, peab taotleja olema saanud vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt isikult võrreldavad hinnapakkumused koos tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutuvad tehnilisele spetsifikatsioonile (edaspidi *investeringuobjekti hinnapakkumus*).

Eelnõu § 7 lõikes 3 sätestatakse, et kui § 4 lõikes 1 nimetatud tegevuse või investeringuobjekti käibemaksuta maksumus ei ületa 5000 eurot või kui asjaomases valdkonnas on ainult üks teenuse pakkuja, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe investeringuobjekti hinnapakkumuse.

Eelnõu § 7 lõikes 4 sätestatakse, et investeringuobjekti hinnapakkumust ei tohi jaotada osadeks, kui ostetav teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv või on vajalik sama eesmärgi saavutamiseks.

Eelnõu § 7 lõikes 5 sätestatakse, et kui taotleja taotleb toetust kasutatud seadme ostmiseks, peab taotleja olema saanud vähemalt ühe investeringuobjekti hinnapakkumuse kasutatud seadme kohta ja kaks investeringuobjekti hinnapakkumust uue samaväärse seadme kohta.

Eelnõu § 7 lõikes 6 on sätestatud nende andmete loetelu, mida hinnapakkumus peab sisaldama, kui toetust taotletakse § 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud ehitise ehitamiseks. Nimetatud nõudega tagatakse esitatud hinnapakkumuste või dokumentide parem võrreldavus. PRIA koostab taotlemiseks vajaliku investeringuobjekti hinnapakkumuse vormi määruses sätestatud nõuete kohaselt ja avaldab selle oma veebilehel, kui taotleja taotleb toetust ehitise ehitamiseks.

Eelnõu § 7 lõigetes 7, 8 ja 9 sätestatakse, et väljavalitud investeringuobjekti hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse ja investeringuobjekti eest tasutava hinnaga. Taotleja peab väljavalitud investeringuobjekti hinnapakkumust põhjendama. Põhjenduse peab esitama ka selle kohta, kui taotleja ei ole valinud kõige odavamat investeringuobjekti hinnapakkumust. Investeringuobjekti hinnapakkumusel peab iga tegevuse ja investeringuobjekti hind olema eraldi välja toodud. Kui taotleja ei ole saanud kolme hinnapakkumust, siis ta peab seda põhjendama.

Eelnõu § 7 lõigetes 10 ja 11 sätestatakse, et taotleja ja hinnapakkuja ning nende osanik või aktsionär või liige või juhtorgani liige ei tohi omada üksteise äriühingus osalust ega kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku. Samuti ei tohi hinnapakkujad olla omavahel seotud. Nimetatud piirangutega püütakse vältida taotleja ja hinnapakkuja ning hinnapakkujate omavahelisest seotusest tingitud kokkuleppeid ja sellest tulenevat ebaausat konkurentsi.

Eelnõu § 7 lõikes 12 sätestatakse, et PRIA koostab taotlemiseks vajaliku investeeringuobjekti hinnapakumuse vormi määruses sätestatu kohaselt ja avaldab selle oma veebilehel, kui taotleja taotleb toetust ehitise ehitamiseks.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse toetuse määr ja suurus.

Eelnõu § 8 lõikes 1 sätestatakse toetuse maksimaalne määr, mis on kuni 70 protsenti abikõlblike kulude maksumusest. Omafinantseeringu minimaalne määr on seega 30 protsenti. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 II lisa kohaselt saab toetuse määra 50 protsendilt suurendada 20 protsendipunkti võrra, kui tegemist on ühisinvesteeringuga. Eelnõu kohaselt on taotlejad valdavalt mittetulundusühingud (edaspidi *MTÜ*), kes tegelevad kütitud uluki esmatootmisega või kütitud uluki rümbe ja rümbe raietükkide väikeses koguses käitlemisega. Need MTÜ-d koondavad mitmeid isikuid ja seega saab nende tehtavaid investeeringuid käsitada ühisinvesteeringuna.

Eelnõu § 8 lõike 2 kohaselt on toetuse minimaalne määr 15 protsenti toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest ning selle eesmärk on tagada toetuse ergutav mõju. Tegemist on kõigi arengukava investeeringumeetmete puhul horisontaalse nõudega, mille eesmärk on tagada toetuse andmine üksnes siis, kui toetuse saajal ei oleks ilma toetuse abita tõenäoliselt võimalik investeeringut teha. Seega on nimetatud nõude eesmärk tagada, et toetusega kaasneks toetuse saajale ergutav mõju. Kui abikõlblikest kuludest moodustab toetus väga väikese osa ehk alla 15 protsendi, siis on toetuse taotlejal tõenäoliselt võimalik teha investeering ka ilma toetuseta. Kuna üldjuhul on arengukavas esitatud nõuded sätestatud täpsemalt iga toetuse puhul selle toetuse andmise tingimustes, sätestatakse toetuse minimaalne määr selguse huvides ka määruses.

Eelnõu § 8 lõike 3 kohaselt on toetuse maksimaalne suurus kogu arengukava programmiperioodi jooksul kuni 20 000 eurot ühe taotluse kohta.

Eelnõu §-s 9 on sätestatud taotluse esitamine ja taotluse esitamise tähtaeg.

Eelnõu § 9 lõikes 1 on sätestatud, et toetuse taotlusi esitatakse üksnes elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu. Taotlust ei võeta vastu, kui see on esitatud e-posti teel või paberil (piirkondlikus büros). Toetuse saamiseks esitab taotleja elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le avalduse ning selles esitatud andmeid ja hindamiskriteeriumite täitmist tõendavad dokumendid.

Eelnõu § 9 lõikes 2 sätestatakse, et PRIA teatab taotluse esitamise tähtaja, avaldades selle ametlikus võrguväljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel.

Eelnõu § 9 lõike 3 kohaselt võib taotleja esitada iga käitlemisettevõtte kohta ühe taotluse, mis võib sisaldada rohkem kui üht tegevust ja investeeringuobjekti.

Eelnõu §-s 10 on sätestatud nõuded taotlusele ehk andmed, mida taotlus peab sisaldama ning millised dokumendid tõendavad avalduses esitatud andmeid ja hindamiskriteeriumite täitmist.

Eelnõu § 10 lõikes 1 on täpsustatud andmeid, mis peavad avalduses sisalduma. Avaldus peab sisaldama teavet, mille alusel saab kindlaks teha määruses sätestatud nõuete täitmise.

Eelnõu § 10 lõikes 2 on sätestatud, millised dokumendid peab taotleja esitama, kui investeeringuobjektiks on § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud seade. Nimetatud nõude eesmärgiks on eelkõige tagada, et seadet saab kasutada sihipäraselt nii soetamise ajal kui ka vähemalt kolme aasta jooksul viimasest toetusosa väljamaksmisest arvates.

Eelnõu § 10 lõikes 3 sätestatakse, millised investeeringuobjektiks oleva ehitisega seotud andmed peab taotleja toetuse taotlemisel esitama. Lisaks hinnapakumustele peab taotleja esitama ehitustegevuse eelarve, mille abil on võimalik määrata investeeringuobjekti asukoht, ja investeeringuobjektiga seotud tegevuste täpse loetelu, milles on üksikasjalikult välja toodud ehitustegevusega seotud kulud erinevate kululiikide kaupa iga ehitise kohta eraldi.

Eelnõu § 10 lõikes 4 sätestatakse, et kui toetust taotletakse § 4 lõikes 1 nimetatud ehitise ehitamiseks või sellise seadme soetamiseks, mille paigaldamiseks on vajalik ehitusseadustiku kohaselt ehitusluba või ehitusteatis, siis peab see olema kättesaadav ehtisregistrist. Nimetatud nõudega tagatakse, et investeeringuobjekti kasutatakse sihtotstarbeliselt vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni.

Eelnõu § 10 lõikes 5 sätestatakse, et kui taotleja on sõlminud koostöölepingu sama käitlemisettevõtte kasutamiseks eraõigusliku juriidilise isikuga, kes taotlejaga samas jahipiirkonnas või piirnevas jahipiirkonnas tegutseb kütitud uluki esmatootmisega või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemisega, esitab taotleja PRIA-le koos avaldusega selle koostöölepingu ärakirja. Koostöölepingu ärakirja esitamine võimaldab taotlejal saada hindamiskriteeriumite kohaselt kaks hindepunkti suurema kasutusulatusena investeeringu eest. Nimetatud koostööleping peab olema sõlmitud vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Eelnõu §-s 11 on sätestatud taotluse vastuvõtmine. PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja taotluse tähtaegset esitamist.

Eelnõu §-s 12 on sätestatud taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimine.

PRIA kontrollib vastuvõetud taotluse nõuetekohasust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja, toetatava tegevuse, sealhulgas investeeringuobjekti vastavust EL-i õigusaktides, ELÜPS-s, arengukavas ja selles määruses sätestatud nõuetele. Taotleja ja taotlus vastavad toetuse saamiseks esitatud nõuetele, kui kõik omavahel võrreldavad andmed on samased, ei esine ELÜPS-i § 79 lõikes 4 viidatud või nimetatud asjaolusid ning on täidetud kõik eelnõus sätestatud nõuded. Taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimisel võib PRIA kasutada erinevaid riiklikke registreid.

Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestuse kohaselt.

Eelnõu §-s 13 on sätestatud taotluste hindamise kriteeriumid ja hindamise kord.

Eelnõu § 13 lõike 1 kohaselt hindab PRIA taotlusi määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel enne ELÜPS-i § 77 lõike 4 alusel taotleja, taotluse ja toetatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimist.

Esimene hindamiskriteerium on kõrgema bioohutusriskiga piirkonnas tegutsevad taotlejad. Hindepunktid saavad need taotlejad, kelle käitlemisettevõtte asub kuni 20 kilomeetri kaugusel Eesti riigipiirist Läti Vabariigi või Venemaa Föderatsiooniga, sest nende taotlejate jahipiirkondades on SAK-i leviku risk kõrgem. Kriteeriumi täitmist kontrollitakse Keskkonnaameti jahipiirkondade kaardi alusel.

Teise hindamiskriteeriumina arvestatakse omafinantseeringut. Toetuse taotleja omafinantseering peab olema vähemalt 30 protsenti investeeringu maksumusest. Need, kes panustavad investeeringusse ise rohkem, saavad ka rohkem hindepunkte.

Kolmanda hindamiskriteeriumi punktid saadakse suurema kasutusulatuslega investeeringu korral. Hindamiskriteeriumi täitmiseks peab taotlejal olema koostööleping sama investeeringuobjekti kasutamiseks teise samas jahipiirkonnas või sellega piirnevas jahipiirkonnas tegutseva kütitud uluki esmatootja või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlejaga, kes on eraõiguslik juriidiline isik.

Neljanda hindamiskriteeriumi punktid antakse taotlejale, kes kuulub sellisesse jahindusorganisatsiooni, kes on sõlminud riigiga halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras jahiseaduse § 10 lõikes 1 nimetatud ülesande täitmiseks. Sellisteks ülesanneteks võivad jahiseaduse kohaselt olla: § 29 lõikes 3 nimetatud jahikoerapassi andmine; § 36 lõike 8 kohaselt jahitunnistuse andmine ning jahiteooriaeksami korraldamine ja laskekatse läbiviimine; § 40 lõikes 6² kohaselt jahindusalase koolituse läbiviimine; § 42 lõike 8 kohaselt suuruluki laskekatsete ja vibujahi laskekatsete läbiviimise korraldamine ning suuruluki laskekatse tunnistuste ja vibujahi laskekatse tunnistuste andmine.

Toetuse eesmärgiks on parandada bioohutusosalast olukorda jahilukite küttimisel Jahindusorganisatsioon, kes täidab riigi ülesannet, milleks on eespool toodud erinevate koolituste tegemine, vastavuse hindamine ja tunnistuste andmine, arendab nende tegevuste kaudu üldist jahinduskultuuri, mille hulka kuulub ka bioohutuse nõuete järgimine. Võib eeldada, et taotleja, kes on sellise jahindusorganisatsiooni liige, täidab bioohutuse alaseid nõudeid veelgi hoolsamalt, kui taotleja, kes sellise jahindusorganisatsiooni liige ei ole. Ülioluline on loomataudide, näiteks SAK-i ja marutaudi, tõrjumiseks metsas hea koostöö VTA ja jahindusorganisatsiooni vahel. Hetkel on selliseks jahindusorganisatsiooniks Eesti Jahimeeste Selts. Taotleja tema liikmeks olekut kontrollib PRIA Eesti Jahimeeste Seltsi veebilehel oleva taotlejate nimekirja alusel.

Viimase kriteeriumina arvestatakse jahipiirkonna viimase kolme jahiaasta sõraliste suurulukite küttimismahu täitmist protsentides. Kui jahipiirkonna küttimismahu hulka arvatakse ka punahirv, siis arvutatakse küttimismahu täitmine nelja ulukiliigi arvestuses (punahirv, põder, metssiga ja metskits). Kui jahipiirkonna küttimismahu hulka punahirv ei kuulu, siis arvutatakse küttimismahu täitmist kolme ulukiliigi (põder, metssiga ja metskits) osas. Kuna metssigade küttimismahud on piirkonniti väga erinevad ja viimastel aastatel kõvasti vähenenud, siis tekitaks ainult metssigade küttimismahu arvestamine kriteeriumina liigset ebavõrdsust. Võttes arvesse, et selle investeeringutoetuse eesmärgiks on toetada kütitud ulukite esmakäitluskohtade parendamist, et saavutada jahilukite käitlemisel suurem toiduohutus ning tõkestada loomataudide levikut, siis on asjakohane arvestada kõigi suurulukite küttimismahu täitmist kokku. Kui küttimismahu täitmine on võrdne või ületab riigi keskmise, siis saab taotleja selle eest kaks hindepunkti. Koostöölepinguga taotleja puhul arvestatakse üksnes taotluse esitaja küttimismahu täitmist. Hindamiskriteeriumi täitmise kontrollimiseks esitab PRIA taotlejate nimekirja Keskkonnaametile, kes teavitab PRIA-le kokkulepitud tähtpäevaks andmed taotlejate suurulukite küttimismahu täitmise kohta.

Eelnõu § 13 lõikes 2 on sätestatud, et PRIA moodustab taotluste paremusjärjestuse. ELÜPS-i § 77 lõike 1 kohaselt hinnatakse nõuetele vastavaid taotlusi toetuse andmise tingimustes sätestatud korras ja hindamiskriteeriumite alusel. PRIA hindab nõuetele vastavaid taotlusi enne taotleja, taotluse ja kavandatava tegevuse nõuetele vastavuse kontrollimist määruse lisas sätestatud hindamiskriteeriumite alusel, andes taotlustele hindepunkte ning koostades taotluste paremusjärjestuse. Taotluste paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus.

Eelnõu § 13 lõikes 3 sätestatakse, et võrdsete hindepunktide summaga taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles näidatud tegevuse omafinantseering on suurem. Taotluste võrdse omafinantseeringu korral, kui ka hindepunktide summa on võrdne, rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused, kui toetuse rahastamise eelarve seda võimaldab. Kui eelarvevahendeid ei jätku, jäävad kõik eelpool nimetatud taotlused rahuldamata.

Eelnõu §-s 14 on sätestatud taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine.

Eelnõu § 14 lõikes 1 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ei ületa toetuse rahastamise eelarvet, siis rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused, mis on saanud vähemalt minimaalse hindepunktide summa, ELÜPS-i § 79 lõike 1 punkti 3 alusel.

Eelnõu § 14 lõikes 2 sätestatakse, et kui kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab toetuse rahastamise eelarve, rahuldatakse taotluste hindamise tulemusel koostatud taotluste paremusjärjestuse alusel parimad nõuetele vastavad taotlused, mis on saanud vähemalt minimaalse hindepunktide summa, ELÜPS-i § 79 lõike 1 punkti 2 alusel.

Eelnõu § 14 lõike 3 kohaselt peab toetuse taotluse rahuldamiseks saama vähemalt ühe hindepunkti.

Eelnõu § 14 lõike 4 kohaselt vastab taotlus nõuetele, kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad asjakohastes õigusaktides sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 14 lõikes 5 sätestatakse, et kui taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise käigus tehakse kindlaks, et taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele, teeb PRIA ELÜPS-i § 79 lõike 4 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse. ELÜPS-i § 79 lõikes 4 sätestatakse, et lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 59 lõikes 7 ja artiklis 60 ning sama määruse alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud alustele tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus, kui:

- 1) taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta vähemalt ühele nõudele, mis on esitatud taotlejale, taotlusele või toetatavale tegevusele, kui Euroopa Liidu õigusaktidest ei tulene teisiti;
- 2) taotlust ei rahuldata käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt või
- 3) taotluses on esitatud valeandmeid või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 60 alusel ei tohi anda toetust isikule, kelle puhul on tehtud kindlaks, et ta on toetuse saamiseks vajalikud tingimused tekitanud kunstlikult, vastupidiselt toetuse andmise aluseks olevate õigusaktide eesmärkidele.

Eelnõu § 14 lõikega 6 reguleeritakse olukord, kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu. ELÜPS-i § 79 lõikes 6 sätestatakse, et maaelu arengu toetuse andmise tingimustes võib ette näha, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamise, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Toetuse summa vähendamine ei mõjuta maaelu arengu toetuse taotluste paremusjärjestust, kui paremusjärjestus on koostatud enne toetuse summa vähendamist.

Eelnõu § 14 lõike 7 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse, taotluse osalise rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 80 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast.

Eelnõu §-s 15 on sätestatud toetuse saaja kohustused.

Eelnõu § 15 lõike 1 kohaselt peab toetuse saaja täitma toetuskõlblikkuse tingimusi. Tegemist on selliste tingimusega, mis on läbivaks nõudeks ehk millele peab vastama nii toetuse taotleja kui ka toetuse saaja vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimasest toetusosa väljamaksmisest. Kui taotleja või toetuse saaja ei vasta toetuskõlblikkuse tingimustele, nõuab PRIA toetuse täielikult tagasi.

Toetuskõlblikkuse tingimuseks on nõue, et nii toetuse taotleja kui ka toetuse saaja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega nimetatud pankrotiseaduse kohaselt ajutist pankrotihaldurit või välja kuulutatud pankrotti.

Eelnõu § 15 lõikes 2 sätestatakse, et toetuse saaja on kohustatud toetuse eest ostetud investeeringuobjekti võtma sihtotstarbelisse kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. See tähendab, et seadme puhul peab see olema selleks ajaks ostetud ja vajaduse korral ka paigaldatud. Ehitustegevuse korral peab ehitis olema kasutusvalmis ja selle kohta peab olema kasutusluba või kasutusteatis.

Investeeringuobjekti tuleb säilitada ja sihtotstarbeliselt kasutada vähemalt kolme aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 71 punkt 1 sätestab, et sihtotstarbelise kasutuse aeg algab toetuse saajale tehtud lõppmaksest.

Eelnõu § 15 lõikes 3 sätestatakse toetuse saaja kohustus kuni sihipärase kasutamise perioodi lõpuni tagada juurdepääs käitlemisettevõtte kasutamiseks sellele jahipiirkonna kasutajale ja tema liikmele, kellega ta on sõlminud koostöölepingu ning tema poolt esitatud taotlus on saanud hindepunkte lisa punkti 3 hindamiskriteeriumi alusel.

Eelnõu §-s 16 sätestatakse toetuse saaja muud kohustused.

Eelnõu § 16 lõikes 1 sätestatakse välja need toetuse saaja kohustused, mida ta peab täitma vähemalt sihipärase kasutamise perioodi lõpuni. Sihipärase kasutamise periood kestab kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Toetuse saaja on kohustatud saadud toetusraha mittesihipärase kasutamise korral PRIA nõudmisel tagasi maksuma ning võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet. ELÜPS-i § 111 lõikes 1 on sätestatud, et kui pärast toetuse väljamaksmist selgub, et toetusraha on eeskirja eiramise või hooletuse tõttu makstud alusetult, sealhulgas juhul, kui seda ei ole kasutatud sihipäraselt, nõutakse toetusraha toetuse saajalt, sealhulgas valikumenetluse korras valitud toetuse saajalt, osaliselt või täielikult tagasi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustes (EL) nr 1303/2013 ning teistes EL-i asjakohastes määrustes sätestatud alustel ja tähtaegadel.

Eelnõu § 16 lõikes 2 sätestatakse, et toetuse saaja peab võetud kohustusi täitma kuni PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmiseni. Juhul kui toetuse saaja rikub võetud kohustusi, on PRIA-l õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.6.2014, lk 48–73), artikli 35 kohaselt.

Eelnõu § 16 lõikes 3 on sätestatud muud investeeringuga kaasnevad kohustused, sealhulgas on punktis 2 sätestatud nõue, et taotlejal peab hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks olema asjakohane kasutusluba või kasutusteatis, kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt. Kasutusloa või kasutusteatisega tõendatakse, et valminud ehitis või paigaldatud seade vastab ettenähtud nõuetele ja seda võib kasutada vastavalt kasutamise otstarbele. Seega võimaldab kasutusluba või kasutusteatis tagada, et investeeringuobjekti saab hakata sihtotstarbeliselt kasutama.

Eelnõu §-s 17 on sätestatud maksetaotluse esitamine ja nõuded maksetaotlusele. Maksetaotlus koos teiste dokumentidega esitatakse elektrooniliselt PRIA-le e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le.

Toetuse väljamaksmise aluseks on toetuse saaja esitatav maksetaotlus ning arve, kauba saamist, makse tegemist ning töö tegemist või kauba üleandmist ja vastuvõtmist tõendavad dokumendid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 60 lõike 4 kohaselt tõendatakse toetuse saajate tehtud makseid arvete ja maksmist tõendavate dokumentidega. Kui seda ei ole võimalik teha, tõendatakse maksete tegemist samaväärse juriidilise jõuga dokumentidega.

Eelnõu §-s 18 on sätestatud toetuse maksmine ja toetuse maksmisest keeldumine.

Toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ja üksnes siis, kui toetuse saaja on tegevused nõuetekohaselt ellu viinud.

PRIA teeb toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates nõuetekohaste dokumentide saamise päevast. PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest. ELÜPS-i § 81 lõikes 3 sätestatakse, et PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist tehakse kindlaks taotluse rahuldamata jätmise alused või kui toetuse saaja ei ole täitnud temale pandud kohustusi.

Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artiklitest 63 ja 64 võib toetuse saaja nõuetele mittevastavuse või kohustuste täitmata jätmise korral määrata sektoripõhiste õigusaktidega halduskaristusi, milleks võib olla muu hulgas näiteks toetussumma vähendamine. On võimalik kohaldada ka toetuse maksmise peatamist, kui võib eeldada, et toetuse saaja kõrvaldab nõuetele mittevastavuse mõistliku aja jooksul. Nimetatud määruse artikli 64 lõike 2 kohaselt halduskaristust ei kohaldata, kui põllumajandusalaste sektoripõhiste õigusaktide kohaldamisest tulenevate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumite, kulukohustuste või muude kohustustega seotud mittevastavuse põhjuseks on vääramatud jõud. Täpsem regulatsioon seoses toetuse maksmise peatamisega on komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 640/2014 artiklis 36. Toetuse väljamaksmiseks esitatakse maksetaotlus elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu PRIA-le.

Eelnõu §-s 19 sätestatakse dokumentide säilitamise kord, mille kohaselt määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata. Nimetatud dokumente säilitab PRIA kuni 2032. aasta 31. detsembrini.

Kõige hilisem tähtajaline piirang investeeringu abikõlblike kulude katmiseks tuleneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lõikest 2, mille kohaselt on kulud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetuse saamiseks kõlblikud juhul, kui need on tekkinud toetuse saajal ja need on tasutud ajavahemikus alates programmi komisjonile esitamise kuupäevast või 1. jaanuarist 2014 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem – kuni 31. detsembrini 2023. Nimetatud piirang tuleneb asjaolust, et abikõlblikud on vaid programmiperioodil tehtud kulud. Lisaks on kulud EAFRD-st toetuse saamiseks kõlblikud ainult juhul, kui makseasutus maksab asjaomase abi tegelikult välja ajavahemikus 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2023. Liikmesriikide kogemus näitab, et Euroopa Komisjoni viimane makse tavaliselt hilineb, ja seepärast sätestatakse dokumentide säilitamise lõpptähtpäevana 2032. aasta 31. detsember, mis peaks sisaldama ka väikese varu. Dokumentide säilitamise kohustus kohaldub toetuse andmisega seotud isikule.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel on võetud aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013, komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta)

rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549–607) ning komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73).

Eelnõus nimetatud EL-i õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Toetuse abil ehitatavad ehitised või ostetavad seadmed, mida saab kasutada peale metssigade ka teiste ulukite esmatootmiseks või kütitud uluki rümba ja rümba raietükkide väikeses koguses käitlemiseks, loovad paremad võimalused bioohutus- ja hügieeninõuete täitmiseks. Jahiuluki käitlemisel on oluline, et veretustamine ja sisikonna eemaldamine pärast tema surmamist oleks hügieeniline ning et seda tehakse toidu käitlemisele kehtestatud nõuetele kohaselt. Nõuetekohaselt käideldud ja hoiustatud uluki rümbad aitavad kaasa SAK-i leviku piiramisele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Jahiulukite käitlemiskoha investeeringutoetust rahastatakse 85% ulatuses EAFRD-st ning 15% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest. Arengukava meetme 4 „Investeeringud materiaalsesse varasse“ tegevuse liigi „Investeeringud põllumajandustoodete töötlemiseks ja turustamiseks“ raames antavate toetuste kogueelarve programmiperioodil on 67 miljonit eurot, millest ELi osa on 56,95 miljonit eurot ja Eesti riigi kaasfinantseering 10,05 miljonit eurot. Selle meetme eelarve programmiperioodil kokku on kaks miljonit eurot.

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Keskkonnaministeeriumile.

Eelnõu on välja töötatud koostöös Eesti Jahimeeste Seltsiga, VTA-ga ja PRIA-ga ning esitatakse neile arvamuse andmiseks.